

Turizm Akademik Dergisi

Tourism Academic Journal

www.turizmakademik.com

Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algıları

Derya GÜNEY^a, Vedat GÖLLER^b, Hüseyin ÇEKEN^a

^a Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, MUĞLA

^b Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, MUĞLA

Öz

Günümüzde turizme katılan bireylerin ihtiyaç ve istekleri doğrultusunda bir alternatif veya tamamlayıcı olarak ortaya çıkan kırsal turizmin yeni bir pazar arayışı olarak geliştirilmesi öngörülmektedir. Turizm eğitimi veren kurumlar ise sektöre sağladığı eğitilmiş insan gücü ile turizmin geleceğinin şekillenmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada kırsal turizmin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla lisans eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizm algıları incelenmiştir. Araştırma evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde "Kırsal Turizm" dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Nitel araştırma yaklaşımıyla gerçekleştirilen çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Toplamda dokuz sorunun yer aldığı görüşme formunda öğrencilere kırsal turizmi algılamalarına ve kırsal turizmin geliştirilmesine yönelik fikirleri sorularak öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algı, kırsal turizm, turizm eğitimi.

Abstract

Today, it is foreseen that, the rural tourism that has emerged as an alternative or supplementary to the needs and wants of the individuals participating in tourism will be developed as a new market search. The institutions providing tourism education play an important role in shaping the future of tourism with the qualified human source provided for the sector. Accordingly in this study, rural tourism perceptions of undergraduate students were examined in order to contribute to the development of rural tourism. Population consist of all students who take the course "Rural Tourism" at the Muğla Sıtkı Koçman University Tourism Faculty. Semi-structured interview technique was used as a data collection tool in the study conducted with the qualitative research approach. In the interview form which had nine questions in total, students were asked to share their opinions about perception of rural tourism and development of rural tourism.

Keywords: Perception, rural tourism, tourism education.

JEL CODE: O13, O15

Makalenin Geçmişi:

Gönderim Tarihi : 30.10.2017

Düzeltilme : 09.11.2017

Kabul : 26.11.2017

GİRİŞ

Yerel ekonominin canlı tutulmasında ve sürdürülebilirliğin sağlanmasında önemli bir araç olan kırsal turizm, kıyı turizminin aksine hemen hemen her mevsim yapılabilmesi, diğer turizm türleriyle iç içe olması, bu turizm türündeki etkinliklerin doğal çevreye kolay entegre olması, kırsal alanların kalkınmalarında rol oynaması sebebiyle son dönemlerde dikkat çeken turizm türlerinden birisidir (Kızılaslan ve Ünal, 2014).

“İnsanların devamlı ikamet ettikleri yerler dışındaki kırsal yörelere ziyaretleri, buralarda tarım üreticilerinin ürettikleri mal ve hizmetleri, yörenin doğal dokusuna uygun mekanlarda talep ederek ve yörede para arttırma arzularını minimize ederek geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü” (Küçükaltan, 1997) şeklinde tanımlanan kırsal turizm, tarıma dayalı bir turizm türü olarak algılansa da özel ilgi tatilleri, eko turizm, macera, spor ve sağlık turizmi gibi türleri de kapsamaktadır (Lane, 1994). Kırsal turizm, kırsal alanlardan kente göçü önleme, kadın istihdamının arttırılması, yerel halkın girişimciliğinin sağlanması, yerel ekonomileri canlandırması, bölgelerarası gelişmişlik farkının azaltılması, yöre halkının tarımsal ürünlerinin değerlendirilmesi ve bunlara bağlı olarak kırsal kalkınmayı sağlaması açısından dikkat çekmektedir. Ayrıca, kırsal ve kentsel nüfusun etkileşimine aracılık etmesi, kırsal alandaki tarihi ve kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunması ve geleneksel faaliyetlerin hayata geçirilmesini sağlaması açısından da önemlidir (Morgül, 2006; Fleischer ve Felsenstein, 2000; Çeken, Uçar ve Dalgın, 2012).

1980’li yıllarda Türkiye’de turizmin kitle turizmi şeklinde gelişmesi turizm eğitiminin bu alana hizmet verecek şekilde oluşmasına sebep olmuştur. Son dönemlerde ise kitle turizminden sıkılan bireylerin yeni arayışlara yönelmesi, yaşam tarzındaki değişiklikler, boş zaman ve gelir seviyelerindeki artış, doğaya duyulan özlem gibi etmenler kırsal turizmin gelişimini arttırmıştır. Bunun sonucunda turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarındaki müfredatta kırsal turizm dersleri yer almaya başlamıştır.

Nitekim, yükseköğretim eğitimi alan öğrencilerin mezun olduktan sonra eğitim aldıkları alanda çalışması, ilgili sektördeki kalifiye işgücünün istihdamı, sektörün hizmet kalitesinin arttırılması ve kaynakların verimli bir şekilde kullanılması bakımından önemlidir. Bu sebeple, turizm öğrencilerinin kırsal turizm gibi alternatif turizm türleriyle ilgili ders almaları bir gerekliliktir.

Kırsal turizm sadece yöre insanının girişimiyle değil, aynı zamanda turizm eğitimi almış kişilerin yöredeki faaliyetleriyle de gelişmektedir. Turizm eğitimi almış kişilerin girişimcilik ruhu ve donanımıyla kırsal

turizm yatırımları artış göstermektedir. Bu sebeple turizm eğitimi ve kırsal turizm dersi alan öğrencilerin bakış açılarını öğrenmek gelecekte sektörün gelişmesi ve şekillenmesi bakımından önemlidir (Ayaz, Yeşiltaş ve Türkmen, 2012). Bu düşünceden hareketle bu çalışmada kırsal turizmin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla lisans eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizm algıları araştırılmıştır. Araştırmada Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm Fakültesi’nde “Kırsal Turizm” dersi alan öğrencilerle gerçekleştirilen görüşmeler çözümlenerek bulgulara dönüştürülmüştür. Bu bulguların analizlerinden bazı sonuçlara ulaşılmış, bu sonuçlardan hareketle çeşitli öneriler sunulmuştur.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Turizm Eğitimi

Eğitim, “Kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümü” şeklinde tanımlanabilmektedir (Akyüz, 2012: 2). Turizm eğitimi ise, “toplumda turizm bilincini yerleştirmek, turizm kaynaklarını koruyacak bilinci geliştirmek, turiste karşı onun ekonomik gücüne, ırkına, milliyetine, diline, toplumdaki statüsüne, ahlâk ve namus düzeyine, siyasal ideolojilerine göre ayırım yapmadan eşit ve dürüst hizmet etmek anlayış ve terbiyesini vermek, turizmin sağladığı uzun vadeli çıkarlar üzerine dikkati çekerek saygıya ve konukseverliğe dayalı bir davranış düzenini yerleştirmektir” (Olalı, 1982: 264).

Turizm eğitiminin temel amacı bu sektörde iş görecekt kişilere eğitim vererek turizm bilincini aşılacak, sektörün gelişmesine katkı sağlamak, kalifiye ve çağa uygun personel yetiştirmektir (Mısırlı, 2002; Üzümcü ve Bayraktar, 2004). Bu amaçlar doğrultusunda verilen Türkiye’deki turizm eğitimi, örgün ve yaygın olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Örgün turizm eğitimi veren kurumlar ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde mesleki turizm eğitimi veren okullardan oluşmaktadır, yaygın eğitim ise resmi ve özel kurumlar tarafından verilen mesleki kurslardır (Ünlüönen ve Boylu, 2005).

Türkiye’de turizm eğitimine yönelik çalışmalarda staj uygulamaları, istihdam, sektöre yönelik beklenti ve sektörden duyulan kaygının ön plana çıkmaktadır (Olçay ve Çelik, 2010, Erdinç ve Yılmaz, 2012; Gümüş ve Güney, 2015). Bunun yanında alternatif turizm türleriyle ilgili çalışmaların çok az sayıda olduğu (Ayaz ve ark., 2012; Uslu, Sancar, Akay ve Kutukuz, 2015; Ongun, Gövdere ve Çelik, 2016) görülmektedir. Bu sebeple gelecekte turizm sektörünün emanetçileri olarak görülen öğrencilerin bakış açılarının öğrenilmesinin önemli

olduğu düşünülerek (Ayaz ve ark., 2012) bu çalışmada turizm eğitimi alan öğrencilerin algısı öğrenilmeye çalışılmıştır.

Kırsal Turizm

Alternatif turizm türlerinden birisi olarak düşünülen kırsal turizm, “tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu yerlerde tarım faaliyetlerinin yanı sıra turizm sektörüne bağlı olarak gelişen bir turizm türüdür (Çeken ve ark., 2012: 12). Kırsal turizm kırsal kültür, doğal çevre ve tarımla bütünleşmesinin yanında kültür turizmi, inanç turizmi, termal turizm, sağlık turizmi, şarap turizmi gibi turizm türleriyle de uyumludur (Soykan, 2003). Kırsal turizm kırsal göçü önlemesi, yeni istihdam alanları yaratması, kırsal yörelerin kalkınmasını sağlaması, yöre halkına gelir sağlaması, yerli halkın hayat standardını yükseltmesi, yörede altyapının iyileştirilmesine aracı olması, yöredeki kadınlara da istihdam sağlaması ve kıyı turizminin üzerindeki baskıyı azaltması gibi birçok olumlu etkiye sahiptir (Soykan, 2003; Morgül, 2006). Bu sebeple dünya genelinde kırsal turizme verilen önem artmıştır (Çeken ve ark., 2012).

Kırsal turizme verilen önemin artmasıyla birlikte bu sektör büyümeye ve çeşitlenmeye başlamıştır. Yaşam tarzının değişmesi, gelir seviyesinin artması, hafta sonu tatilleri, kırsal alanlarda konaklama hizmetinin yaygınlaşması kırsal alanlara ve dolayısıyla kırsal turizm olan talebi arttırmıştır (Ayaz ve ark. 2012). Artan talebin neticesinde kırsal turizm bir fırsat oluşturmaktadır. Tarihi, kültürü, gelenek-göreneği, yerel yemek çeşitliliği, el sanatları, flora-fauna zenginliği ve doğal kaynakları ile Türkiye kırsal turizm için önemli bir potansiyeldir (Hanedar, Ünal ve Kızılaslan, 2015). Bu sebeple okullarda verilen eğitimlerde bu potansiyelin üzerinde durulmalı; geleceğin yöneticileri olan öğrencilere kırsal turizmin önemi aşılmalıdır.

YÖNTEM

Kırsal turizmin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla lisans eğitimlerinde kırsal turizm dersi alan öğrencilerin kırsal turizmi algılama düzeylerinin araştırıldığı bu çalışmada, açık uçlu soruların yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Literatür tarandıktan sonra uzman görüşü de alınarak hazırlanan sorular görüşme yöntemine uygun olarak düzenlenmiştir. Görüşme formu iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda katılımcıların demografik bilgilerini öğrenmeyi amaçlayan (cinsiyet, yaş, ailesinin ikamet ettiği yer) sorulara yer verilmiştir.

İkinci kısımda ise katılımcıların kırsal turizm algısını ölçmek amacıyla; bu dersi almadan önce kırsal turizm hakkında bilgileri olup olmadığı, kırsal alan ve

kırsal turizm kavramlarının onlar için ne ifade ettiği, kırsal alanlara seyahat edip etmedikleri, kırsal turizmin olumlu/olumsuz etkileri, gelecekte kırsal turizm işletmesinde işgören ya da işveren olmayı isteyip istemedikleri, Türkiye'nin kırsal turizm potansiyeli, kırsal turizmin yaşadığı sorunlar ve kırsal turizmin geliştirilmesi için önerileri sorulmuştur. Araştırmaya 2016-2017 Eğitim Öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde Kırsal Turizm dersi alan öğrenciler dahil edilmiştir.

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla 17-21 Nisan 2017 tarihleri arasında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde görüşme teklifine olumlu yanıt veren 28 katılımcı ile birebir görüşme gerçekleştirilmiş; araştırmaya konu olan soruların cevaplarının tekrar etmesi sonucu görüşmeler sonlandırılmıştır. Her bir görüşme ortalama 30 dakika sürmüştür; görüşme esnasında katılımcıların konu ile ilgili görüşlerini ifade etmelerine müsaade edilmiştir. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, görüşme sorularına verilen cevaplar çözümlenmiş, sistematik hale getirilerek bulgulara dönüştürülmüş ve bulguların analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Görüşme yapılan 28 katılımcının 15'i kadın 13'ü erkektir. 22-24 yaş aralığında olan katılımcıların Muğla'ya farklı illerden geldikleri; ailelerinin il ve ilçe merkezinde ikamet ettiği ve sadece 2 katılımcının ailesinin köyde yaşadığı görülmektedir.

Kırsal Turizm Algısı

Yapılan görüşmelerde katılımcılara öncelikle bu dersi almadan önce kırsal turizm hakkında bilgileri olup olmadığı sorulmuştur. Bu sorunun sorulmasındaki amaç, dersi almalarının kendilerinde yarattığı algı farkını ortaya çıkarmaktır. Katılımcıların dersi almadan önce kırsal turizm hakkında çok detaylı bilgilerinin olmadığı, sadece önceki yıllarda aldıkları başka derslerin içerisinde kırsal turizm konusuna değinildiği öğrenilmiştir. Ailesi Bakü'de yaşayan 23 yaşındaki bir katılımcı “...çok fazla bilgim yoktu. Sadece şehirden bunalıp köy hayatı yaşamak isteyenlerin katıldığı bir turizm türü olduğunu düşünüyordum” demiştir. Ailesi İzmir'de yaşayan başka bir katılımcı ise, “Bildiklerimin kırsal turizm kapsamında olduğunu bu dersi aldıktan sonra fark ettim.” demiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	İkamet
1	Erkek	22	Antalya/ İlçe
2	Erkek	23	Konya/ Merkez
3	Kadın	23	İzmir/ Merkez
4	Kadın	24	İzmir/ Merkez
5	Erkek	22	Tekirdağ/ İlçe
6	Erkek	23	Şanlıurfa/ Köy
7	Kadın	23	Aydın/ Köy
8	Erkek	24	Mersin/ İlçe
9	Kadın	23	Bursa/ İlçe
10	Erkek	22	Almanya/ İlçe
11	Kadın	23	İstanbul/ Merkez
12	Erkek	22	Sakarya/ Merkez
13	Kadın	22	İstanbul/ Merkez
14	Kadın	22	Bakü/Merkez
15	Erkek	21	Bakü/Merkez
16	Kadın	22	İzmir/ Merkez
17	Kadın	23	Bursa/Merkez
18	Erkek	22	Antalya/ İlçe
19	Kadın	23	İstanbul/ Merkez
20	Erkek	22	Yalova/ Merkez
21	Kadın	22	İstanbul/ Merkez
22	Kadın	22	Muğla/Merkez
23	Erkek	21	Manisa/Merkez
24	Kadın	22	İzmir/ Merkez
25	Kadın	23	Bursa/Merkez
26	Erkek	22	Antalya/ İlçe
27	Kadın	21	Denizli/Merkez
28	Erkek	22	Aydın/Merkez

Katılımcılara daha sonra kırsal alan ve kırsal turizm kavramlarının onlar için ne ifade ettiği soruları yöneltilmiştir. Katılımcılar genelde kırsal alan kavramını 20000'den daha az nüfusa sahip yerler olarak tanımlarken; kırsal turizm kavramını kısaca kırsal alanlarda ortaya çıkan turizm çeşidi olarak tanımlamışlardır. Ailesi Şanlıurfa'da yaşayan bir katılımcı "...kırsal alan küçük nüfuslu yerleşim yerlerine denir. Kırsal turizm ise bu tür yerlerin turizme kazandırılarak oradaki ürünlerin turistik faaliyetler kapsamında turistlere sunulmasıdır" şeklinde cevap vermiştir.

Kırsal alanlara seyahat edip etmedikleri, seyahat ettillerse buralara seyahat etmelerindeki asıl amaçlarının ne olduğu ve buralarda ne tür faaliyetlere katıldıkları sorulan katılımcıların üçü hariç hepsinin kırsal alanlara seyahat ettiği öğrenilmiştir. Katılımcılardan sadece ikisi ailesinin şehir merkezinde yaşamasından dolayı tatillerini kırsal alanlarda geçirdiğini belirtmiş, bu kapsamda da inek, keçi sağma, ata binme, meyve-sebze toplama gibi aktivitelere katıldıklarını ifade etmiştir. İzmirli bir katılımcı "...kırsal turizm faali-

yetlerine katıldım. Çünkü betonun içinde büyüyorum. Köyde yaşam nasıldır bilmiyoruz. Ben de bu deneyimi yaşamak, farklı yaşamları gözlemlemek ve hayatlarını öğrenmek amacıyla seyahat ediyorum. Örneğin bir çiftçi teyze görürsem sohbet etmeye çalışıyorum. Onun sohbeti, anlattıkları hoşuma gidiyor. Beni yaşadığım sorunlardan uzaklaştırıyor ve deşarj oluyorum" demiştir. Diğer katılımcıların tamamı köyle bir şekilde bağlarının olduğunu ve akraba ziyareti amacıyla kırsal alanlara gittiklerini belirtmişlerdir. Bu konuya ilişkin ailesi Bursada yaşayan bir katılımcı "...turizm faaliyeti olsun, aktivite olsun diye kırsal turizme katılmam. Yani bunun için para harcamam. Zaten kırsal geçmişim var, ailemle kendi köyümüze gidip bağ-bahçe işlerimizi yapıyoruz, akrabalarımızı ziyaret ediyoruz. Ayrıca niye ödeme yapayım ki...» demiştir.

Kırsal turizmin olumlu etkilerinin sorulduğu katılımcılardan bölgedeki işsizlik sorunun çözülmesi, kentle kır arasındaki gelişmiş düzeyini dengelenmesi, bölgeye altyapı yatırımlarının yapılması (yol, su, elektrik, kanalizasyon, vb.), kırsaldan kente göçün engellenmesi, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, turizmin mevsimsellikten çıkarılarak dört mevsime yayılması gibi cevaplar alınmıştır. Ayrıca bölgenin tanıtımına da katkı sağlaması açısından kırsal turizm önemli görülmektedir. Bunun yanında katılımcılardan elde edilen bulgulara göre kırsal turizm aktivitesine katılan kişiler de bu turizm türü sayesinde yöre halkını ve kültürünü tanıma, doğal ürünler tüketme, doğanın güzelliklerini keşfetme gibi avantajlardan yararlanabilmektedir. Ailesiyle tatillerini kırsal turizm kapsamında geçirdiklerini belirten bir katılımcı "...kırsal turizm yerel halkın refah düzeyini arttıracığı için göçü engelleyecektir. Ayrıca turizmi mevsimsellikten kurtararak farklı talep yapısında ki turistlere cevap verebilecektir" demiştir.

Katılımcılara kırsal turizmin olumsuz etkileri sorulduğunda katılımcılardan bu turizm türünün pek olumsuz etkisi olmadığı yanıtı alınmıştır. Katılımcılar kırsal turizmin olumsuz etkisini sadece sosyo-kültürel açıdan ele alarak, kırsal ve kentsel kesimden halkın kaynaşmasının kırsal yörelerde kültürel yozlaşmaya sebep olabileceğini ifade etmişlerdir. Ailesi Alanya'da ikamet eden bir katılımcı "...kırsal turizm bölgedeki toplumsal yapıyı değiştirebilir. Yerel halk gelen turistlerin kültüründen etkilenerek öz kimliklerini unutabilir. Boşanmalar artabilir. Ayrıca arazilerin değer kazanması insanların tarımdan uzaklaşarak toprak rantı beklemesine sebep olabilir. Bunun yanında arazi fiyatlarındaki artış konut ve ev kiralalarının yükselmesine yol açarak o yörede oturanların yaşam koşullarını olumsuz yönde etkileyebilir" demiştir.

Gelecekte kırsal turizm işletmesinde çalışma ya da girişimci olma hakkındaki görüşlerini öğrenmek is-

tediğimiz katılımcılar genelde bu tür işletmelerde çalışma/ girişimci olma düşüncesine sıcak bakmaktadır. Üç katılımcı mezun olduktan sonra turizm sektöründe devam etmeyeceğini, bu sebeple kırsal turizm işletmesinde de çalışmak istemediğini belirtmiştir. Ailesi Baküde yaşayan bir katılımcı "...ileride belki girişimci olmayı düşünebilirim ama şimdi değil. Kentte büyüdüğüm için kırsal alanlarda yaşayabileceğimi düşünmüyorum. Ailemle kırsal alanlara seyahat ettiğimde keyif alıyorum fakat tamamen köyde yaşama fikri bana göre değil. Kaldı ki ailem Azerbaycan'da yaşadığı için bu işi orada yapmam gerekir. Azerbaycan'da Bakü haricindeki diğer yerler kırsal alan ve insanlar kırsal alanlara gitmek için ödeme yapmazlar, zaman harcamazlar. Kendi köylerine giderler. Demek istediğim Azerbaycan şu anda kırsal turizme hazır değil. Ben 40'lı yaşlara geldiğimde belki..." şeklinde cevap vermiştir. Başka bir katılımcı "...bu tür işletmelerde ilk etapta çalışmak isterim ama daha sonrasında kendi işimi kurmak isterim. Zaten bu tür işletmelerde başarısız olma şansı daha az. Bir kere yapım aşamasında büyük otel işletmeleri gibi çok maliyet gerektirmez. Üstelik turist gelmezse de çok sorun değil. İşletmede yetiştirdiğim tarım ürünlerini de ayrıca pazarlayabilirim. Böylece çok zarar etmem." demiştir. "Ben çalışmaktan ziyade kendi işimi kurmak istiyorum. Biz İstanbul'da yaşıyoruz fakat Edirne'de arazilerimiz var. Arazilerimizin olduğu yörede bir proje hayata geçirilecek. O proje kapsamında ben de arazilerimizi kırsal turizm işletmesine dönüştürmek istiyorum. Bu şekilde hem ailemi hem de bölgemi kalkındırmayı planlıyorum..." diyerek mezun olduktan sonra zaten kırsal turizmde var olmak istediğini ifade etmiştir.

Kırsal turizmde yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini sordüğümüz katılımcılar bu turizm türünün yaşadığı sorunları farklı açılardan ele almışlardır. İlk etapta en büyük sorunun tanıtım olduğunu belirten katılımcılar, kırsal turizm kavramının halk tarafından bilinmemesini büyük bir eksiklik olarak görmektedir. "Ben de lisans eğitimine başlamadan önce kırsal turizmin ne olduğunu bilmiyordum. Bu alanda eğitim alınca öğrendim. Dışarıdaki halk da bu şekilde. Kırsal turizmi, kırsal turizm işletmelerini bilmiyorlar. Bu sebeple de bu tür aktivitelere katılmıyorlar. Kırsal turizmi önce yerli turistlere, daha sonra yabancı turistlere anlatmamız lazım. Türkiye'nin deniz, kum, güneşten ibaret olmadığını; alternatif turizm türlerini barındırdığımızı anlatmalıyız...". "Kırsal turizm kırsal alanlarda gerçekleştiğinden dolayı birçok altyapı sorunuyla karşı karşıyadır. Devletin bu tür yerlere hizmet götürmesi, buraları daha yaşanabilir ve ulaşılabilir hale getirmesi gerekiyor. Ayrıca işletmecileri de teşvikle bu turizm türüne özendirilmelidir." "...kırsal turizm tesisi olanlar kendi tanıtımlarını yapmıyorlar. Bence sosyal medyayı kullanarak tanıtım yapabilirler. Ben ailemle bu tür işletmelerde tatil yapaca-

ğım zaman çok araştırma yapmak zorunda kalıyorum. Herkes bu kadar vakit harcamak istemeyebilir. Kıyı otellerinin yanında kırsal turizm işletmelerinin reklamlarını da görmeliyiz." "Bence kırsal turizmin tek bir açıdan ele alınması büyük bir sorun. Kırsal turizm faklı turizm türleriyle desteklenirse daha çok talep görecektir diye düşünüyorum". "...bu tür yerler turizme kazandırıldıktan sonra betonlaşabiliyor. Ya da taşıma kapasitesinin çok üstünde ziyaretçi ağırlaması da çevre tahribatına yol açabiliyor. Bence yerel yönetimler yapılaşmaya, taşıma kapasitesine dikkat etmeli. Kırsal alanların sürdürülebilirliği her şeyden önemli...". "...güvenlik olmadan turizm olmaz. Öncelikle ülkemizin güvenli ve istikrarlı bir politikayı sağlaması gerekiyor. Ayrıca kırsal alanlara gitmek isteyen kişiler de o yörelerde güvenlik endişesi duyabilirler. Bu endişeyi ortadan kaldırmak gerekiyor". "Bu alanlardaki turizmi halk da desteklemeli. Bu da halkı turizme, yönetime dahil edersen mümkün olur. Yerel halk o bölgede söz sahibi olmalı ve işletmelerde istihdam edebilmeli." şeklinde cevaplar alınmıştır.

SONUÇ

Kırsal alanları sadece tarımsal üretime ait yerler olarak görme fikrinin değiştiği ve diğer ekonomik faaliyetlerle çeşitlendirilmesinin öngörüldüğü bir süreçte turizmin kırsal alanlarda ekonomik bir faaliyet ve sosyal gelişim aracı olarak kullanılabilmesi için tüm kişi ve kurumların desteği gereklidir. Özellikle de turizm eğitim kurumları bu gelişimde öncü rol oynamaktadır. Özellikle kendi bölgesinde kendi yerel turizmini yaratmak için çabalayan her kırsal toplumda turizm eğitimi alan öğrenciler bölgelerinin gelişiminde önemli bir fırsat olabilirler.

Araştırma sonuçlarına göre Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde eğitim alan öğrenciler bu dersi almadan önce kırsal turizm hakkında çok fazla bilgi sahibi değildiler. Bu bağlamda kırsal turizm dersinin okutulması öğrencilerin geleceğini şekillendirme açısından önemli olabilir. Ayrıca, gelecekte kırsal turizm işletmesinde çalışma ya da girişimci olma hakkındaki görüşlerini öğrenmek istediğimiz katılımcılar kendi işlerinin patronu olmaya isteklidir. Bu bağlamda turizm eğitimi alan öğrencilerin alternatif turizm türlerine teşvik edilmesi ve bu turizm türlerine yönelik eğitim verilmesi gerekliliği bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Benzer şekilde, Ayaz vd. nin 2012 yılında turizm eğitimi alan öğrencilerle gerçekleştirmiş oldukları çalışmada da katılımcıların büyük çoğunluğunun (%48,8) kendi işinin patronu olmak koşuluyla kırsal alanlarda çalışmak istedikleri ortaya çıkmıştır.

Dersi aldıktan sonra kırsal alan ve kırsal turizm kavramlarını başarılı bir şekilde yanıtlayabilen öğrenciler ailelerinin de kırsal alanlarla bağlantılı olmasından do-

layı bu tür yerlere seyahat etmiştir. Yine de büyük çoğunluğu bu faaliyetleri kırsal turizm kapsamında değil de akraba ziyaretleri kapsamında gerçekleştirmiştir. Bu sebeple öğrenciler, kırsal turizm faaliyetleri için ödeme yapmaya istekli değildir.

Görüşme yapılan öğrencilerin kırsal turizme yönelik bakış açılarının genelde olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bölgedeki işsizlik sorununun çözülmesi, kentle kırsal arasındaki gelişmiş düzeyinin dengelenmesi, bölgeye altyapı yatırımlarının yapılması (yol, su, elektrik, kanalizasyon, vb.), kırsaldan kente göçün engellenmesi, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, turizmin mevsimsellikten çıkarak dört mevsime yayılması kırsal turizmin olumlu etkileri olarak düşünülmektedir. Olumsuz olarak ise kırsal ve kentsel kesimden halkın kaynaşmasının kırsal yörelerde kültürel yozlaşmaya sebep olabileceğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte bölgede emlak fiyatlarının artması da olumsuz etki olarak görülmektedir. Bu olumsuz etkileri bertaraf etmek için, kırsal turizm faaliyetlerinin yapılması düşünülen bölgelerde turizm paydaşlarının bilgilendirilmesi ve ortak karar almalarının sağlanması yerinde olacaktır.

Son olarak kırsal turizmde yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini sorduğumuz katılımcılar alanyazına yakın cevaplar vermişlerdir. Bu durum da her ne kadar kırsal alanlarla iç içe olduklarını söylediler de kentte yaşamalarından kaynaklanmaktadır. Öğrenciler kırsalın asıl sorunlarını yaşamadıkları için sadece derste öğrendikleri sorunlara değinmişlerdir. Bu bağlamda öğrencilerin kırsal turizm aktivitelerine katılmaları sağlanabilir. Ayrıca kırsal turizm dersleri kapsamında kırsal turizm faaliyeti yapan tesislere gezi düzenlemek öğrencilerin isteğini arttırıcı bir unsur olabilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2012). Türk Eğitim Tarihi. Gözden Geçirilmiş 22. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Ayaz, N., Yeşiltaş, M. & Türkmen, F. (2012). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açuları ve Algıları Üzerine Bir Araştırma, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (22), 103-112.
- Çeken, H., Uçar, M. & Dalgın, T. (2012). Kırsal Turizmin Gelişimi Konusunda Yerel Halkın Algıları: Fethiye Yöresi Örneği, Turizm & Araştırma Dergisi, 1 (1), 1-30.
- Erdinç, S. B. & Yılmaz, G. (2012). Günümüzde Turizm Eğitiminin Yükseköğretim İçerisindeki Yeri, Turizm Eğitimi Konferansı - Tebliğler, Ankara, 17-31.
- Fleischer, A. & Felsenstein, D. (2000). Support For Rural Tourism Does it Make a Difference. *Annals of Tourism Research*, 27 (4), 1007-1024.
- Gümüş Dönmez, F. & Güney, D. (2015). Turizm Fakültesi Yöneticilerinin Turizm Eğitime Yönelik Görüşleri, I. Avrasya Uluslararası Turizm Kongresi, Selçuk Üniversitesi, 28-30 Mayıs 2015, Konya.
- Hanedar, C., Ünal, T. & Kızılaslan, N. (2015). GOÜ Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Bakış Açısıyla Kırsal Turizm, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 32 (2), 86-99.
- Kızılaslan N. & Ünal T. (2014). Tokat İlinin Ekoturizm/ Kırsal Turizm Potansiyeli ve SWOT Analizi. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, 9, 45-61.
- Küçükaltan D. (1997). Trakya Ekonomisi İçin Bir Bölgesel Kalkınma Modeli: Kırsal Turizm. 7. Ulusal Bölge Bilimi Bölge Planlama Kongresi, İzmir.
- Lane, B. (1994). What is Rural Tourism? *Journal of Sustainable Tourism*, 2(1-2), 7-21.
- Mısırlı, İ. (2002). Turizm Sektöründe Meslek Standartları ve Mesleki Belgelendirme Sistemi (Sertifikasyon), *Anatolia Turizm Araştırma Dergisi*, 13(1): 39-55.
- Morgül, Ş. M. (2006). Trakya Bölgesinde Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesine İlişkin Analiz: Kırklareli Örneği, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Olalı, H. (1982). Turizm Politikası ve Planlaması, İzmir: Ege Üniversitesi.
- Olçay, A. & Çelik, Z. (2010). Turizm ve Otel İşletmeciliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Otelcilik Mesleğine İlişkin Algıları, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 279 -301.

Ongun, U., Gövdere, B. & Çelik, T. (2016). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Nitel Bir Araştırma, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(17), 406-423.

Soykan, F. (2003). Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi için Önemi, Ege Coğrafya Dergisi, 12, 1-11.

Uslu, A., Sancar, M. F., Akay, B. & Kutukız, D. (2015). Siirt İli Kırsal Turizm Potansiyeli ve Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algıları Üzerine Bir Araştırma, Akademik Bakış Dergisi, 49, 350-365.

Ünlüönen, K. & Boylu, Y. (2005). Türkiye'de Yüksek Öğretim Düzeyinde Turizm Eğitimindeki Gelişmelerin Değerlendirilmesi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 3(12), 11-32.

Üzümcü, T. P. & Bayraktar, S. (2004). Türkiye'de Turizm Otel İşletmeciliği Alanında Eğitim Veren Yüksek Öğretim Kuruluşlarındaki Eğitimcilerin Turizm Mesleki Eğitiminin Etiksel açıdan İncelenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması, 3.Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiri Kitabı: 80.

Extensive Summary

THE PERCEPTIONS OF STUDENTS MAJORING IN TOURISM TOWARDS RURAL TOURISM

Derya GÜNEY¹, Vedat GÖLLER, Hüseyin ÇEKEN

Although rural tourism, described as the body of incidents and relations emerged from temporary accommodation of people during their visits to rural areas and their consuming goods and services produced by agriculture producers at proper rural places (Küçükaltan, 1997), is perceived as a tourism type based on agriculture, the concept includes special interest holidays, ecotourism, adventure tourism, sports tourism and health tourism too (Lane, 1994). Rural tourism attracts attention due to the facts that it prevents immigration from rural areas to urban areas, increases women employment, provides for entrepreneurship of locals, revives local economies, diminishes development gap between regions, helps agricultural products of locals be evaluated and accordingly creates rural development. Also, it is important in terms of its role of mediation between rural and urban populations' interaction, its contribution to the protection of historical and cultural heritage and also to the implementation of traditional activities (Morgül, 2006; Fleischer and Felsenstein, 2000; Çeken, Dalgın and Uçar, 2012).

Rural tourism is developed not only by the initiation of local people but also by the activities of people who have studied in tourism-related departments. Entrepreneurial spirit and knowledge of those people with tourism education causes an increase in rural tourism investments. For this reason, learning the perspectives of students who are majoring in tourism and taking courses related to rural tourism is important to the development and modification of tourism industry in future (Ayaz et al., 2012). From this point of view, this study aims to contribute to rural tourism development and accordingly presents an evaluation of perceptions of students majoring in tourism towards rural tourism. In this study, interviews conducted with the students taking "Rural Tourism" course in Faculty of Tourism, Muğla Sıtkı Kocman University were analyzed and interpreted. From these findings, some conclusions were reached and in relation to these results, some suggestions were presented.

For the aim of obtaining research data, interviews were conducted with 28 participants who had responded positively to the offer of interview between 17-21st April 2017 in Muğla Sıtkı Kocman University,

¹ Corresponding author at: E-mail: deryaguney@gmail.com

Faculty of Tourism. Interviews were ended when the responses began to be repeated. Each interview lasted almost 30 minutes. During the interviews, participants were permitted to explain their own opinions however they wished. Interviews were recorded with voice recorder. The answers given by participants were transcribed, coded and conveyed into findings. Then the findings were analyzed.

Of the 28 participants interviewed, 15 were female and 13 were male. Participants at the ages between 22 and 24 had come to Muğla from different regions; families were dwelling in provincial and district centers, and family members of only two participants were living in the village.

At the beginning of the interviews, participants were firstly asked if they had any information about rural tourism before taking this course. The aim of this question was to reveal the difference created in their perceptions by taking course of "rural tourism". It was learned that before taking the course, the participants had not have any detailed information about rural tourism; they heard about rural tourism concept from only brief mentions about rural tourism within different courses in previous years. A participant at the age of 23 whose family was living in Baku said, "...I did not have much information about it. I only thought about it as a tourism type in which people desiring to live in villages attended." Another participant whose family was living in İzmir said, "I have recognized that what I had known before was within the scope of rural tourism after taking the course."

The participants were then asked what rural area or rural tourism meant to them. They described rural areas as settlements with a population less than 20000 residents and defined rural tourism as a tourism type emerged in rural areas. They were asked if they had ever visited to rural areas and if they had visited, what their motivations were and in which activities they participated. As responses to this questions, it was concluded that all of the participants except for three had visited some rural areas before; only two of them had stayed in rural areas during holidays as their parents lived in urban areas and they participated in the activities during their vacations such as milking the cow, goat, riding horse, picking fruit and vegetables.

The responses to what positive effects of rural tourism were could be summarized as solution to unemployment problem in those areas, balancing development levels between urban and rural areas, increasing infrastructure investments, prevention of immigration from rural areas to urban places, the protection of historical and cultural values, diminishing

the effect of seasonality of tourism. Rural tourism was also regarded important in terms of its contribution to promotion of those regions. Besides these, people participating in rural tourism activities could learn about local people and local culture, consume natural products and discover the beauties of nature. A participant stating that they spent their holidays within the scope of rural tourism said, "... rural tourism prevents immigration because it increases welfare of local people. Also, it prevents tourism from its being seasonal and can meet different demands of various tourists."

When asked about negative effects of rural tourism, the participants stated that there were not many negative effects of this tourism type. Participants answered this question with regard to socio-cultural aspects and admitted that social cohesion of locals and visitors could lead to cultural degeneration. Considering whether the participants would like to work or be an entrepreneur in rural areas, it was observed that they were open to those ideas. Three participants confessed that they did not think of working in tourism industry after graduation and therefore they did not want to work in rural tourism business. The participants who were asked about the problems of rural tourism and their solution suggestions discussed this issue from different perspectives. Firstly, they claimed that promotion and marketing were the biggest problems and it was a huge drawback that people did not know about rural tourism concept.

During the process in which rural areas are regarded as the places belonged to not only agricultural production but also other economic activities, in order to utilize tourism as a tool for social development and as an economic activity in rural areas, the support of all communities and institutions is required. Specifically institutions of tourism education take the leading part. The students majoring in tourism can be an opportunity for the development of their regions in every rural area which tries to create its own local tourism.

According to research results, the students majoring in tourism in Mugla Sitki Kocman University, Faculty of Tourism did not have much information about rural tourism before taking the aforementioned course. In this sense, rural tourism course is important to shape their future. Also, the participants were disposed to work, be an entrepreneur or a boss of their own business in rural areas. It was regarded as necessary that students were encouraged for engaging in alternative tourism types and they were educated for these tourism types. It was observed that after taking rural tourism course, students could explain the concepts of rural area or rural tourism and they traveled these places as their parents had a connection with rural areas in some way.

Despite this, most of them visited these places not for rural tourism motivations but because of family visits. For this reason, students were not enthusiastic about paying for rural tourism activities. It was determined that the students were positive towards rural tourism in general. The positive effects of rural tourism were determined as the decrease in unemployment rate, balancing development gap between urban places and rural areas, an increase in infrastructure investments, prevention of immigration from urban areas to rural areas, the protection of cultural and historical values, the extension of tourism period to twelve months. Considering negative effects of rural tourism, the students only mentioned about cultural degeneration due to social cohesion between locals and visitors. Also the increase in estate prices was regarded as negative effect. In order to eliminate these negative effects, informing tourism stakeholders and making them reach common decisions would be ideal. Lastly, the problems related to rural tourism and solution suggestions were asked, the participants answered in parallel to the rural tourism literature. This could be because they were dwelling in cities even though they claimed to have communed with rural areas. As they did not face with rural places' problems in person, they only mentioned about the problems that they had learnt during the course. In this regard, students might participate in rural tourism activities with the encouragement of their mentors, course instructors or counselors. Also, organizing tours to rural facilities within the scope of rural tourism courses can increase the enthusiasm of students towards rural areas and rural tourism.